

CRNA GORA
ZAVOD ZA ŠKOLSTVO

OPŠTA GIMNAZIJA

Predmetni program

TURSKI JEZIK (treći strani jezik)

I, II, III i IV razred opšte gimnazije

Podgorica

2019.

SADRŽAJ

A. NAZIV PREDMETA	3
B. ODREĐENJE PREDMETA	3
C. CILJEVI PREDMETA	3
D. POVEZANOST SA DRUGIM PREDMETIMA I MEĐUPREDMETNIM TEMAMA	4
E. OBRAZOVNO-VASPITNI ISHODI PREDMETA	5
I razred	5
II razred	9
III razred	12
IV razred	16
F. DIDAKTIČKE PREPORUKE ZA REALIZACIJU PREDMETA	19
G. PRILAGOĐAVANJE PROGRAMA DJECI SA POSEBNIM OBRAZOVNIM POTREBAMA I NADARENIM UČENICIMA	27
H. VREDNOVANJE OBRAZOVNO-VASPITNIH ISHODA	28
I. USLOVI ZA REALIZACIJU PREDMETA	32

A. NAZIV PREDMETA

TURSKI JEZIK (treći strani jezik)

B. ODREĐENJE PREDMETA

Danas se višejezičnost smatra sastavnim dijelom života, a poznavanje stranog jezika postaje društvena stvarnost. Turski jezik, jedan od popularnih jezika u zemljama na Balkanu, izaziva sve veće interesovanje kod svih generacija. U Crnoj Gori turski jezik dobija sve veći značaj i ima sve veću upotrebu zbog povezanosti u privrednom, kulturnom i političkom planu. Nastava turskog jezika treba da pomogne učenicima da kroz savladavanje i usvajanje jezičkih kompetencija i vještina stiču neophodna znanja i tehnike za formiranje funkcionalnog jezičkog izraza. U užem smislu nastava turskog jezika u školi treba da stvori navike slušanja, čitanja, govorenja i pisanja. Kroz nastavu turskog jezika učenici će biti u mogućnosti da upoznaju kulturu, navike i običaje koji karakterišu govornike ovog jezika stičući i svijest o sopstvenom kulturnom i društvenom identitetu.

Turski jezik kao treći strani jezik izučava se u I, II, III i IV razredu gimnazije, sa ukupnim fondom od 72 časa u I i II razredu, 108 časova u III i 99 časova u IV razredu.

Razred	Sedmični broj časova	Ukupni broj časova	Obavezni dio (80–85%)	Otvoreni dio (15 do 20%)	Teorijska nastava (TN)	Vježbe i ostali vidovi
I	2	72	60	12	40%	60%
II	2	72	60	12	40%	60%
III	3	108	90	17	40%	60%
IV	3	99	84	15	40%	60%

C. CILJEVI PREDMETA

Ciljevi učenja turskog jezika kao trećeg stranog jezika zasnivaju se na uvažavanju potreba učenika¹ i društva, kao i na kompetencijama koje omogućavaju da se te potrebe zadovolje. Učenje turskog jezika ima za cilj da:

- omogućiti učeniku da stekne sposobnost sporazumijevanja na turskom jeziku, na nivou **A2**²;
- omogućiti učeniku da proširi svoju sposobnost sporazumijevanja van granica maternjeg jezika i tako razvije sposobnost za razumijevanje i poštovanje drugih kultura i civilizacija;
- doprinese većoj autonomiji učenika u samostalnom učenju;
- usvoji znanja o sopstvenom identitetu kroz građenje humanističkog i tolerantnog odnosa prema društvu i različitim jezicima i kulturama;
- stvara radne navike, marljivost, odgovornost i motivisanost;
- razvija kulturu lijepog ponašanja u školi, porodici i na javnom mjestu, kao i sposobnost slušanja i uvažavanja mišljenja drugog;
- razvija ekološku svijest i ljubav prema prirodi;
- razvija pozitivan odnos prema prostoru i kulturi stanovanja;

¹Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

² Zajednički evropski okvir za žive jezike Savjeta Evrope.

- doprinese formiranju samostalne ličnosti koja će šireći svoja znanja o drugim narodima i kulturama i istovremeno razvijajući svijest o vlastitim kulturnim vrijednostima, biti sposobna da na primjeren način djeluje u interkulturalnom okruženju;
- pravi strategiju za samostalno učenje i osposobljavanje za život u višejezičkim zajednicama kod kuće i u svijetu.

D. POVEZANOST SA DRUGIM PREDMETIMA I MEĐUPREDMETNIM TEMAMA

Nastavni sadržaji turskog jezika su usklađeni tako da se njima ostvaruju brojni ciljevi koji su zajednički sa svim ostalim predmetima u školi. Kroz realizaciju nastave turskog jezika mnoge teme su povezane sa drugim predmetima čime se ostvaruje interdisciplinarnost. Znanje usvojeno iz maternjeg jezika a koje obiluje velikim brojem turcizama olakšava razumijevanje i usvajanje leksike i gramatike jer u našem jeziku koristimo ne mali broj riječi sa turskim sufiksima.

Likovna i muzička umjetnost predstavljaju oblast koja svojim određenim sadržajem postiže vezu sa turskim jezikom. Teme kao što su: briga o zdravlju, briga o vlastitom tijelu, razvijanje zdravog načina života, a zatim i briga o zdravoj okolini čine nastavu turskog jezika povezanom sa fizičkim vaspitanjem, biologijom i ekologijom. Određeni sadržaji iz geografije i istorije povezani su sa sadržajem turskog jezika, prije svega kroz teme, pomoću kojih se stiče znanje o geografskim i istorijskim karakteristikama kulture zemalja i naroda turskog govornog područja.

Potrebno je istaći isprepletanost međupredmetnih vještina kao što su: komunikacijske, lične, socijalne i druge, koje učenici razvijaju i upotrebljavaju kod različitih predmeta (usmeno ili pismeno sporazumijevanje, upotreba kompjuterske i druge tehnologije, savladavanje prethodno stečenog znanja iz određenih predmeta, što će im olakšati da ljude, običaje i kulturu drugih zemalja bolje upoznaju.

Lični i socijalni razvoj kao međupredmetna tema povezana sa nastavom turskog jezika podrazumijeva osposobljavanje učenika za kasnije integrisanje u sopstvenu, ali i u drugu društvenu zajednicu. Nastava teži razvoju solidarnosti, poštovanja drugih, uvažavanja različitosti, pri čemu se ne zanemaruju ni lične karakteristike i potrebe učenika kao zasebne individue. Kod učenika se razvija svijest da sopstveni razvoj utiče i na razvoj društva u cjelini. Učenici usvajaju standarde i vrijednosti svog društva, cijeneći i poštujući razlike između svoje i turske, ali i drugih društvenih sredina.

Međupredmetne oblasti/teme su sadržaji koji omogućavaju da se u opšteobrazovni kurikulum uključe određeni ciljevi i sadržaji obrazovanja koji nijesu dio formalnih disciplina ili pojedinih predmeta, ili koji su po strukturi interdisciplinarni. Ovi sadržaji doprinose integrativnom pristupu opšteg obrazovanja i u većoj mjeri povezuju sadržaje pojedinih predmeta.

E. OBRAZOVNO-VASPITNI ISHODI PREDMETA

I razred

Obrazovno-vaspitni ishod 1 – SLUŠANJE <i>Na kraju učenja učenik će moći da razumije kraće tekstove poznate tematike koje čuje uživo ili sa audio zapisa.</i>
Ishodi učenja <i>Tokom učenja učenik će moći da:</i> <ul style="list-style-type: none">– raspoznaje glasove, akcentat, i intonaciju turskog jezika– povezuje izgovorene riječi sa slikom i napisanom riječi;– uočava razlike u izgovoru glasova turskog jezika u odnosu na maternji;– razumije najelementarnije karakteristike izgovora i intonacije turskog jezika;– reaguje na verbalan i neverbalan način na izgovorena, napisana i slikovita uputstva, naredbe i sl.
Didaktičke preporuke za realizaciju obrazovno-vaspitnog ishoda: a) Sadržaji/pojmovi: Tekstovi: priča, pjesma, dijalog, uputstva, reklame i dr. b) Aktivnosti učenja Učenici: <ul style="list-style-type: none">– slušaju živi i snimljeni govor i reaguju, izvršavaju postavljene zadatke;– ponavljaju riječi i rečenice;– povezuju zvučni zapis ili izgovorene riječi sa slikama;– popunjavaju tabele, dopisuju riječi koje nedostaju. c) Broj časova realizacije(okvirno)³
Obrazovno-vaspitni ishod 2 – GOVOR <i>Na kraju učenja učenik će moći da pruži jednostavne informacije o sebi i svom okruženju koje sadrže poznate riječi i izraze vodeći računa o intonaciji i izgovoru.</i>
Ishodi učenja <i>Tokom učenja učenik će moći da:</i> <ul style="list-style-type: none">– pravilno izgovara i korektno akcentuje riječi;– učestvuje u razgovoru (pozdravlja, predstavlja sebe i druge, izražava zadovoljstvo, postavlja i odgovara na jednostavna pitanja);– povezano govori (daje jednostavne informacije o sebi, školi, prijateljima, životinjama, opisuje sebe i druge);– uočava razlike između svoje kulture i tradicije i tradicije svojih vršnjaka u Turskoj.
Didaktičke preporuke za realizaciju obrazovno-vaspitnog ishoda: a) Sadržaji/pojmovi: Monolog, dijalog, kratak deskriptivni usmeni tekst. b) Aktivnosti učenja

³Na svakom času zastupljene su sve jezičke vještine za dati razred, pri čemu su jedna ili više njih dominantne, pa je stoga nemoguće odrediti okvirni broj časova za svaki obrazovno-vaspitni ishod pojedinačno.

<p>Učenici:</p> <ul style="list-style-type: none"> – simuliraju kraće razgovore; – dramtizuju kraće tekstove; – igraju uloge koje su vezane za svakodnevne situacije; – recituju, pjevaju jednostavne pjesme; – imenuju i opisuju stvari i živa bića, mjesto stanovanja, neposrednu okolinu jednostavnim jezičkim konstrukcijama.
<p>Obrazovno-vaspitni ishod 3 – ČITANJE <i>Na kraju učenja učenik će moći sa razumijevanjem da čita vrlo kratke i jednostavne tekstove u vezi sa poznatom temom.</i></p>
<p>Ishodi učenja <i>Tokom učenja učenik će moći da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – čita naglas pravilno izgovarajući poznate riječi i kratke rečenice; – razumije jednostavne pisane, ilustrovane tekstove; – prati i razumije uputstva, kratka obavještenja, upozorenja i natpise; – prepozna vrstu teksta.
<p>Didaktičke preporuke za realizaciju obrazovno-vaspitnog ishoda:</p> <p>a) Sadržaji/pojmovi: Tekstovi: dijalog, kratko pismo, blog, obavještenje, strip i sl.</p> <p>b) Aktivnosti učenja Učenici:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odgovaraju na pitanja, zaokružuju tačne/netačne odgovore; – čitaju uputstva, kratko obavještenja, upozorenja i natpisi; – pronalaze tražene podatke iz teksta koji čitaju (ko, šta, gdje, kada, čiji, koji, koliko, zašto); – čitaju kratke dijaloge i tekstove poznate tematike; – popunjavaju tabele i dopunjuju tekstove.
<p>Obrazovno-vaspitni ishod 4 – PISANJE <i>Na kraju učenja učenik će moći da napiše vrlo kratke i jednostavne rečenice u vezi sa poznatom temom.</i></p>
<p>Ishodi učenja <i>Tokom učenja učenik će moći da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – piše riječi i proste rečenice; – opisuje lica i predmete; – odgovara na postavljena pitanja (poznate tematike); – napiše jednostavno pismo o sebi sa ličnim podacima, napiše čestitku; – napiše kraći tekst o svom mjestu, školi, drugu i sl.
<p>Didaktičke preporuke za realizaciju obrazovno-vaspitnog ishoda:</p> <p>a) Sadržaji/pojmovi: Formular, pismo, e-mail</p> <p>b) Aktivnosti učenja Učenici:</p> <ul style="list-style-type: none"> – prepisuju jednostavne tekstove; – popunjavaju formular jednostavnim podacima;

- pripremaju i izrađuju najjednostavnije zidne plakate;
- pišu jednostavna pisma, e-mail;
- provjeravaju i ispravljaju u paru ili samostalno greške u napisanom tekstu.

c) Sadržaji/pojmovi:

Napomena: Dolje navedeni sadržaji/pojmovi odnose se na sve četiri jezičke vještine.

SES BİLGİSİ

Ünlüler

Ünsüzler

Ünlü Uyumu

Ünlü Düşmesi

Büyük Ünlü Uyumu-Kalın (-a, -ı, -o, -u), İnce (-e, -i, -ö, -ü)

Küçük Ünlü Uyumu-Düz (-a, -e, -ı, -i), Yuvarlak (-o, -ö, -u, -ü)

Ünsüz Yumuşaması (p→b, ç →c, t→d, k→g/ğ)

DİL BİLGİSİ

İSİMLER/ADLAR

İsim cümlesi

İsimler eki -lı, (-lı, -lu, -lü), -sız, (-siz, -suz, -süz), -lık, (-lik, -luk, -lük)

-ca/-ce, -ça/-çe

İsim çekimi

Çoğul Eki (-lar/-ler)

İsimlerde olumsuzluk (değil)

Hâlleri

Yönelme hâli

İsim - hâli

Bulunma hâli

Belirtili isim tamlaması

Belirtisiz isim tamlaması

SIFATLAR

Soru sıfatları (Kaç? Hangi? Nasıl?).

Sıfatlarda derecelendirme (en, daha)

Sıfat filler

ZAMİRLER

Şahıs zamirleri (ben, sen, o, biz, siz, onlar)

İyelik ekleri (-m, -n, -sı, -mız,-nız,-ları/leri)(-ım, -ın, -ı, -ımız, -ınız, -ları/-leri)

İşaret zamirleri (bu, şu, o) (bunlar, şunlar, onlar)

Soru zamirleri (kim, ne)

İlgi zamiri (-ki)

FİİLLER

Şimdiki zaman (-yor), olumsuzluk eki (mı, mi, mu, mü), soru eki (mu)

Ek fiil (imek)

Emir kipi

Geniş zaman (-r, -ar, -er); Olumsuz (ma, me); Soru (mı, mi, mu, mü)

Yeterlik fiili (ebilmek)

Görülen geçmiş zaman(-dı, -di, -du, -dü),f, s, t, k, ç, ş, h, p (-tı, -ti, -tu, -tü) ,

Olumsuz (ma, me);

Soru (mı, mi, mu, mü)

ZARFLAR

Soru zarflar (ne zaman, niçin, nasıl...)

Zaman zarfları (bugün, dün, yarın, şimdi, önce, sonra, sabah, akşam, gece, yazın, kışın)

Durum zarfları (yavaşça, iyi, gülerek...)

Yer-yön zarfları (aşağı, yukarı, içeri, dışarı...)

Miktar zarfları (çok, az, daha, biraz, fazla, en...)

SAYILAR

Sıra sayı sıfatları

Üleştirme sayı sıfatları

Kesir sayı sıfatları

BAĞLAÇLAR

Ve, ama, çünkü, ne...ne, ise, ile, demek ki...

ÜNLEMLER

-Hey! Yavaş! Of! Ah! Aman! Hişt! Aferin! vb.

EDATLAR

Eğer, işte, sanki, peki, üzere, tek, yoksa-acaba, ile, için, kadar,gibi, göre, ancak...

KONULAR

Tanışma; Selamlaşma (merhaba, nerelisiniz, iyi günler, benim adım, memnun oldum...)

Ülke, Milliyet, Dil

Okulda, sınıfta – (kalem, kitap, sıra, sandalye, tahta, silgi, tebeşir, kitap...)

Kahvaltıda malzemeler (peynir, reçel, zeytin, çay, simit...)

Ailem ve ben (baba, anne, dede, nine, kardeş...)

Evim - (oturma odası, yatak odası, mutfak, çocuk odası...)

Saat kaç?Günlük hayat

Günler (pazartesi, salı, çarşamba...) Aylar (ocak, şubat, mart, nisan...) Renkler (beyaz, mavi, siyah, mor...)

Mevsimler (ilkbahar, yaz, sonbahar, kış)

Kıyafetler (pantolon, kazak, gömlek, çorap...)

Çevremiz, Bizim Sokağımız, Bir Haftalık Planımız

Yerler, Yönler (kuzey, güney, doğu, batı)- (sağ, sol, ileri, geri)

II razred

Obrazovno-vaspitni ishod 1 – SLUŠANJE

Na kraju učenja učenik će moći da prati sa razumijevanjem vrlo kratke i jednostavne tekstove (dijaloge, opise, priče) u vezi sa poznatom temom.

Ishodi učenja

Tokom učenja učenik će moći da:

- prepoznaje intonaciju u izjavnoj, upitnoj, uzvičnoj rečenici u slušanom tekstu;
- sluša sa razumijevanjem pjesme jednostavne sadržine uživo ili sa audio i/ili audio vizuelnog zapisa;
- prati jednostavna uputstva;
- samostalno ili u paru pronalazi tražene podatke (ko, gdje, koji, čiji);
- izdvaja glavne informacije u kratkom slušanom tekstu.

Didaktičke preporuke za realizaciju obrazovno-vaspitnog ishoda:

a) Sadržaji/pojmovi:

Tekstovi: dijalog, priča, pjesma, intervju, oglas/reklama, e-mail, meni.

b) Aktivnosti učenja

Učenici:

- slušaju odabrane tekstove i prepoznaju ritmičke cjeline u slušanom tekstu;
- pamte i verbalno/neverbalno reaguju na uputstva, pitanja i upozorenja;
- slušaju živi snimljeni govor, povezuju zvučni sadržaj sa slikom, ilustracijom;
- dopunjavaju tekstove sa prazninama na osnovu odslušanog teksta i odgovaraju na jednostavna postavljena pitanja u vezi sa tim.

Obrazovno-vaspitni ishod 2 – GOVOR

Na kraju učenja učenik će moći da učestvuje u kratkim dijalozima u vezi sa situacijama iz svakodnevnice komunikacije.

Ishodi učenja

Tokom učenja učenik će moći da:

- pravilno izgovara glasove, akcentuje riječi i intonira kratke rečenice;
- postavlja pitanja u vezi sa poznatom temom, odgovara na pitanja;
- govori o osobama, stvarima i pojavama koje poznaje;
- daje jednostavna uputstva;
- uspostavlja i održava vrlo kratak dijalog na poznatu temu, jednostavnim iskazima.

Didaktičke preporuke za realizaciju obrazovno-vaspitnog ishoda:

a) Sadržaji/pojmovi:

Tekstovi: dijalog, intervju, blog, pismo, poruka, mapa, formular, oglas/reklama, meni, obavještenje, strip, kratka priča, tv program.

b) Aktivnosti učenja

Učenici:

- započinju i vode razgovor sa drugovima u razredu i nastavnikom;
- postavljaju jednostavna pitanja i odgovaraju na njih;
- igraju uloge u okviru jezičkih vježbanja;
- dramatišu dijaloge i kraće tekstove;
- recituju i pjevaju jednostavne pjesme;

- prepričavaju tekst;
- vladaju najosnovnijim gramatičkim strukturama u proširenijem usmenom izlaganju.

Obrazovno-vaspitni ishod 3 – ČITANJE

Na kraju učenja učenik će moći sa razumijevanjem da čita vrlo kratke i jednostavne tekstove u vezi sa poznatim temama.

Ishodi učenja

Tokom učenja učenik će moći da:

- prepoznaje vrstu teksta koji čita;
- izdvaja glavnu misao i osnovne informacije u tekstu;
- utvrđuje suštinu vrlo kratkih i jednostavnih tekstova na poznatu temu;
- prati kratka uputstva i poruke.

Didaktičke preporuke za realizaciju obrazovno-vaspitnog ishoda:

a) Sadržaji/pojmovi:

Monolog, dijalog, deskriptivni tekstovi, informativni tekstovi, objašnjenja.

b) Aktivnosti učenja

Učenici:

- čitaju vrlo kratak i jednostavan tekst;
- čitaju i povezuju sa ilustracijama
- čitaju i odgovaraju na jednostavna pitanja i uputstva.

Obrazovno-vaspitni ishod 4 – PISANJE

Na kraju učenja učenik će moći da sastavlja kratke dijaloge i jednostavne tekstove, primjenjujući odgovarajući društveno-jezički sadržaj i osnovna pravila.

Ishodi učenja

Tokom učenja učenik će moći da:

- prepisuje i piše kratke dijaloge i tekstove;
- dopunjuje rečenice i kraće tekstove;
- zapisuje kratki tekst po modelu;
- sastavlja vrlo kratke i jednostavne poruke, mejlove, pozivnice, razglednice;
- izrađuje projektne zadatke (samostalno ili u grupi).

Didaktičke preporuke za realizaciju obrazovno-vaspitnog ishoda:

a) Sadržaji/pojmovi:

Blog, deskriptivni tekst, formular, informativni tekst.

b) Aktivnosti učenja

Učenici:

- pišu jednostavna pisma sa ličnim sadržajem;
- opisuju lica, stvari, životinje;
- opisuju događaje i procese;
- dopunjavaju rečenice i veoma kratke tekstove;
- pišu jednostavne poruke;
- sastavljaju vrlo jednostavan tekst (samostalno ili u grupi);
- izrađuju projektne zadatke (samostalno ili u grupi).

c) Sadržaji/pojmovi:

Napomena: Dolje navedeni sadržaji /pojmovi odnose se na sve četiri jezičke vještine.

SES BİLGİSİ

Ünsüz Uyumu

Sert Ünsüzler (f, s, t, k,ç, ş, h, p) -t,-ç, -k, sabah-da sabah-ta, kitap-cı kitap-çı

Ünsüz Yumuşamısı (p→b, ç→c, t→d, k→g/ğ)

Ünlü Düşmesi (ağız+ı – ağız, burun+u – burnu)

Ünsüz Düşmesi (küçük+cük – küçücük, ufak+cık – ufacık)

DİL BİLGİSİ

İSİMLER/ADLAR

İsimler eki (sufiksa) (-cı, -ci, -cu, -cü), (-çı, -çi, -çu, -çü)

Çoğul Eki lar/ler

Hâlleri

Yönelme hâli

İsim Yönelme hâli

İsim Ayrılma hâli

Belirtme hâli

Bulunma hâli

Belirtili isim tamlaması

Belirtisiz isim tamlaması

SIFATLAR

Soru sıfatları (Kaç? Hangi? Nasıl?).

Sıfatlarda derecelendirme (en, daha);

Pekiştirme sıfatları (kırmızı gül –kıpkırmızı gül, en kırmızı, çok kırmızı ...)

(mavi kazak –masmavi kazak)

ZAMİRLER

İlgi zamiri „ki”

„kendi” zamirler (kemdime yaptım)

FİİLLER

Gelecek zaman (-(y)acak/(y)ecek)

Olumsuzluk eki (ma, me)

Soru eki (mı, mi, mu, mü)

Yeterlik fiili (ebilmek)

Ek fiilin Görülen geçmiş zaman (-miş,-miş, -muş, -müş),

ZARFLAR

Soru zarflar (ne zaman, niçin, nasıl...)

Zaman zarfları (bugün, dün, yarın, şimdi, önce, sonra, sabah, akşam, gece, yazın, kışın)

Durum zarfları (yavaşça, iyi, gülerek...)

Yer-yon zarfları (aşağı, yukarı, içeri, dışarı...)

Miktar zarfları (çok, az, daha, biraz, fazla, en...)

KONULAR

Meslekleri Tanıyalım- (Hangi mesleği seçmek istiyorsunuz?)

Hobileri

Röportaj-(Televiziyon Muhabirisiniz)

Hastanede - (boğazım acıyor, burnum akıyor, karnim ağrıyor...)

Organ ve Vucudun Adları (göz, kulak, dil, el, baş, parmak...)

Ulaşım- (uçak, vapur, tren, otobüs, araba, taksi, kamyon...)

Hava durumu- (yağmurlu, güneşli, karlı, bulutlu,dalgali, rüzgarlı...)

İletişim Araçları

Bilgisayarla iletişim

Tatilde -(Yaz tatili, Kış tatili)

Seyahat Acentasında

Bayramlar -(Kurban ve Ramazan Bayram)

III razred

Obrazovno-vaspitni ishod 1 – slušanje

Na kraju učenja učenik će moći da razumije kratak jednostavan tekst, formalan i neformalan razgovor na poznatu temu.

Ishodi učenja

Tokom učenja učenik će moći da:

- prepoznaje uputstva, pitanja i jednostavne usmene poruke;
- izdvaja pojedine informacije u kratkim iskazima;
- izvodi zaključke o osnovnim namjerama sagovornika;
- prati kratka javna obavještenja;
- konstatuje specifičnosti izgovora i intonacije izvornih govornika (zvučni zapisi).

Didaktičke preporuke za realizaciju obrazovno-vaspitnog ishoda:

a) Sadržaji/pojmovi:

Tekstovi: dijalog, priča, pjesma, intervju, oglas/reklama, uputstva.

b) Aktivnosti učenja

Učenici:

- slušaju sa razumijevanjem živi i snimljeni govor;
- rješavaju zadatke u vezi sa slušanim tekstom: povezuju zvučni sadržaj sa slikom, ilustracijom i tekstom, popunjavaju tekst sa prazninama.

Obrazovno-vaspitni ishod 2 – GOVOR

Na kraju učenja učenik će moći da vodi kratke dijaloge, uspostavlja i održava komunikaciju u okviru poznatih situacija koristeći odgovarajući jezički sadržaj.

Ishodi učenja

Tokom učenja učenik će moći da:

- imenuje i opisuje predmete, opisuje osobe i radnju koja se dešava;
- postavlja jednostavna pitanja i odgovara na njih u okviru poznatih jezičkih struktura i tematskih sadržaja;
- prepričava kratke dijaloge u kojima samostalno mijenja pojedine elemente;

- koristi izraze i rečenice u vezi sa svakodnevnim aktivnostima, recituje i pjeva poznate pjesme;
- reprodukuje kratke rečenice sa odgovarajućom rečeničnom intonacijom (odrične, uzvične, upitne rečenice).

Didaktičke preporuke za realizaciju obrazovno-vaspitnog ishoda:

a) Sadržaji/pojmovi:

Tekstovi: priča, pjesma, dijalog, pismo, e-mail, intervju, kratki novinski tekst, mapa, formular, oglas/reklama, obavještenje, strip, web stranica, blog.

b) Aktivnosti učenja

Učenici:

- postavljaju pitanja, odgovaraju na pitanja;
- reprodukuju slušani ili pisani tekst;
- učestvuju u dijalozima po modelu;
- simuliraju sporazumijevanje u poznatim govornim situacijama;
- opisuju svakodnevne aktivnosti i događaje;
- recituju i pjevaju poznate pjesme.

Obrazovno-vaspitni ishod3 – ČITANJE

Na kraju učenja učenik će moći sa razumijevanjem da čita jednostavne kratke tekstove poznatog sadržaja i služeći se kontekstom dolazi do značenja nepoznatih riječi.

Ishodi učenja

Tokom učenja učenik će moći da:

- prepoznaje glavnu misao u poznatom tekstu;
- prati uputstva i obavještenja;
- pronalazi određenu informaciju u jednostavnim pisanim materijalima (oglas, prospekti, jelovnici, natpisi, uputstva);
- prepoznaje bitne informacije u razglednicama, kraćim pismima, obavještenjima u svakodnevnim situacijama;
- samostalno odgovara na zadata pitanja u vezi sa pročitanim tekstom.

Didaktičke preporuke za realizaciju obrazovno-vaspitnog ishoda:

a) Sadržaji/pojmovi:

Monolog, dijalog, deskriptivni tekstovi, informativni tekstovi, objašnjenja, uputstva.

b) Aktivnosti učenja

Učenici:

- rješavaju zadatke u vezi sa pročitanim tekstom;
- odgovaraju na pitanja i uputstva u vezi sa pročitanim tekstom;
- povezuju natpise, kratka pisana uputstva, obavještenja i upozorenja sa slikovnim sadržajem.

Obrazovno-vaspitni ishod 4 – PISANJE

Na kraju učenja učenik će moći da učestvuje u jednostavnoj pisanoj interakciji i pritom primjenjuje odgovarajući društveno-jezički sadržaj.

Ishodi učenja

Tokom učenja učenik će moći da:

- opisuje osobe, predmete i svoje okruženje na jednostavan način;

- piše jednostavna i kratka pisma, mejlove, poruke služeći se jednostavnim rečenicama;
- sastavlja jednostavne dijaloge;
- ispunjava obrasce ličnim podacima.

Didaktičke preporuke za realizaciju obrazovno-vaspitnog ishoda:

a) Sadržaji/pojmovi:

Pismo, e-mail, blog, deskriptivni tekstovi, informativni tekstovi, uputstva.

b) Aktivnosti učenja

Učenici:

- dopunjavaju rečenice i kratke tekstove, ređaju riječi u logičan slijed;
- odgovaraju na pitanja;
- pišu poruke, uputstva jednostavne sadržine;
- sastavljaju kratak i jednostavan tekst;
- izrađuju jednostavne projektne zadatke (prospekti, pozivnice, plakate i dr);
- izrađuju projektne zadatke (samostalno ili u grupi).

Sadržaji/pojmovi:

Napomena: Dolje navedeni sadržaji /pojmovi odnose se na sve četiri jezičke vještine.

SES BİLGİSİ

Ünlü Uyumu

Sert Ünsüzler (f, s, t, k, ç, ş, h, p) -t,-ç, -k, sabah-da sabah-ta, kitap-cı kitap-çı

Ünsüz Yumuşaması (p→b, ç→c, t→d, k→g/ğ)

Ünlü Düşmesi (agız+ı – agzi, burun+u – burnu)

Ünsüz Düşmesi (küçük+cük – küçücük, ufak+cık – ufacak)

DİL BİLGİSİ

İSİMLER/ADLAR

İsimler eki (-lı, -sız, -lık, -cı)

Çoğul Eki lar/ler

Belirtili isim tamlaması

Belirtisiz isim tamlaması

Hâlleri

SIFATLAR

Soru sıfatları (Kaç? Hangi? Nasıl?).

Sıfatlarda derecelendirme (en, daha);

Pekiştirme sıfatları (kırmızı gül –kıpırmızı gül, en kırmızı, çok kırmızı ...)

(mavi kazak –masmavi kazak)

ZAMİRLER

Dönüşlülük zamiri

„kendi” zamirler (kendim yaptım)

Belgisiz zamirleri (biri, herkes, hepsi, kimse, birkaç, çoğu...)

FİİLLER

Dönüşlülük fiiller (eğer „-l,-n” eki)

Yardımcı fiiller (olmak, etmek)

Hikaye birleşik zamanı

Şimdiki zamanın hikâyesi

Duyulan geçmiş hikâyesi

Belirtisiz Geçmiş hikâyesi

Gelecek zamanın hikâyesi

İstek kipi (-a, -e)

Gereklilik kipi (-meli, -malı)

Etken fiilleri

ZARFLAR

Soru zarflar (ne zaman, niçin, nasıl...)

Zaman zarfları (bugün, dün, yarın, şimdi, önce, sonra, sabah, akşam, gece, yazın, kışın)

Durum zarfları (yavaşça, iyi, gülerек...)

Yer-yon zarfları (aşağı, yukarı, içeri, dışarı...)

Miktar zarfları (çok, az, daha, biraz, fazla, en...)

ÜNLEMLER

Hey! Yavaş! Of! Ah! Aman! Hişt! Aferin! vb.

KONULAR

Zaman-mekan

Ressamlar, şarkıcılar, futbolcular,

Aile

Tatil (yaz, kış)

Günlük hayatı (iş ilanları)

Çevremiz (şehirler, dağlar, köyler...)

Sağlıklı yaşam (hastanede, grip, alerji, ...)

Sosyal Etkinlikler (kütüphane, film, tiyatro)

Spor (voleybol, basketbol, futbol...)

Güzel Ülkem

Geneleksel yemekler (baklava, laz böreği, keşkul, sutlaç, aşure, gullaç...)

Kültür çağlayanı (sanatlar, hamamlar...)

Üretim ve Tüketim

Çevremiz

IV razred

Obrazovno-vaspitni ishod 1 – SLUŠANJE

Na kraju učenja učenik će moći da razumije jednostavan tekst i razgovor poznate tematike na standardnom jeziku prepoznajući vantekstualne okolnosti sporazumijevanja.

Ishodi učenja

Tokom učenja učenik će moći da:

- izdvaja opšte i pojedinačne informacije u audio i audiovizuelnim zapisima;
- prati razgovor u razredu;
- pronalazi tražene podatke iz teksta koji sluša (ko, šta, gdje, kada...);
- prepoznaje vrstu teksta;
- prepoznaje značenje jednostavnih tekstova koji se odnose na prošle, sadašnje i buduće događaje.

Didaktičke preporuke za realizaciju obrazovno-vaspitnog ishoda:

a) Sadržaji/pojmovi:

Tekstovi: priča, pjesma, dijalog, intervju, oglas/reklama, obavještenje, uputstvo.

b) Aktivnosti učenja

Učenici:

- slušaju i veoma dobro razumiju živi i snimljeni govor u standardnom govornom registru;
- rješavaju zadatke u vezi sa slušanim tekstom.

Obrazovno-vaspitni ishod 2 – GOVOR

Na kraju učenja učenik će moći da učestvuje u razgovoru u vezi sa poznatim i manje poznatim temama, uz pravilan akcenat, ritam i intonaciju, primjenjujući odgovarajući društveno-jezički sadržaj.

Ishodi učenja

Tokom učenja učenik će moći da:

- učestvuje u razgovorima po modelu;
- odgovara na pitanja koja se odnose na obrađene teme;
- učestvuje u razgovoru o prošlim, sadašnjim i budućim događajima;
- izražava mišljenja, osjećanja, potrebe, želje;
- opisuje osobe, predmete, situacije, radnje, događaje.

Didaktičke preporuke za realizaciju obrazovno-vaspitnog ishoda:

a) Sadržaji/pojmovi:

Tekstovi: priča, dijalog, pjesma, poruka, meni, mapa, formular, pismo, upitnik, intervju, oglas/reklama, obavještenje, kratki novinski tekst, strip, web stranica, blog.

b) Aktivnosti učenja

Učenici:

- postavljaju pitanja, odgovaraju na pitanja;
- igraju uloge i simuliraju sporazumijevanje u određenim situacijama;
- recituju pjesme;
- izvještavaju o onome što su čuli, vidjeli, pročitali, doživjeli;
- opisuju lica, predmete, situacije i događaje;
- reprodukuju i prepričavaju slušani ili pisani tekst;
- govore na poznate teme;
- pripremaju intervju (samostalno ili u grupi).

Obrazovno-vaspitni ishod 3 – ČITANJE

Na kraju učenja učenik će moći da prepozna glavnu ideju i pronađe pojedinačne informacije u jednostavnom tekstu izvođeci pritom zaključke o vantekstualnim okolnostima.

Ishodi učenja

Tokom učenja učenik će moći da:

- traži i utvrđuje značenje nepoznatih riječi pomoću konteksta;
- prepoznaje vrstu teksta;
- prati sa razumijevanjem uputstva, kratka saopštenja;
- pronalazi određene informacije u tekstu koji čita (ko, šta, gdje, kada, zašto).

Didaktičke preporuke za realizaciju obrazovno-vaspitnog ishoda:**a) Sadržaji/pojmovi:**

Monolog, dijalog, deskriptivni tekst, informativni tekst, objašnjenja, uputstva, argumentativni tekst.

b) Aktivnosti učenja

Učenici:

- čitaju sa razumijevanjem jednostavni tekst i rješavaju zadatke u vezi sa pročitanim tekstom;
- pronalaze glavne informacije i detalje;
- prate uputstva;
- odgovaraju na pitanja u vezi sa pročitanim tekstom.

Obrazovno-vaspitni ishod 4 – PISANJE

Na kraju učenja učenik će moći da učestvuje u pisanoj interakciji na poznate teme koristeći jednostavne jezičke strukture.

Ishodi učenja

Tokom učenja učenik će moći da:

- piše jednostavne mejlove, pisma, poruke;
- piše jednostavan tekst u prošlom, sadašnjem i budućem vremenu;
- opisuje osobe, predmete, situacije, radnje, događaje;
- sastavlja dijaloge;
- piše o svom okruženju i aktivnostima;
- prepričava jednostavan tekst uz pomoć postavljenih pitanja.

Didaktičke preporuke za realizaciju obrazovno-vaspitnog ishoda:**a) Sadržaji/pojmovi:**

Tekstovi: poruka, pismo, e-mail, razglednica, blog, zidne novine, reklama, uputstvo, obavještenje, argumentativni, deskriptivni i informativni tekst.

b) Aktivnosti učenja

Učenici:

- opisuju lica, predmete, pojave i događaje;
- samostalno ili u grupi pišu kraće sastave i dijaloge;
- pišu poruke, uputstva, pisma;
- pišu jednostavne usmjeravane ili samostalne priče u vezi sa onim što su čuli, vidjeli, pročitali, doživjeli;
- izrađuju projektne zadatke (samostalno ili u grupi).

c) Sadržaji/pojmovi:

Napomena: Dolje navedeni sadržaji /pojmovi odnose se na sve četiri jezične vještine.

SES BİLGİSİ

Ünlü Düşmesi (ağız+ı – agzi, burun+u – burnu)

Ünsüz Düşmesi (küçük+cük – küçücük, ufak+cık – ufacak)

DİL BİLGİSİ

İSİMLER

İsimler eki (-lı, -sız, -lık, -cı)

Çoğul Eki lar/ler

Belirtili isim tamlaması

Belirtisiz isim tamlaması

Yönelme hâli

Ayırılma hâli

Uzaklaşma hâli

Belirtme hâli

Bulunma hâli

Ad cümlesi

SIFATLAR

Soru sıfatları (Kaç? Hangi? Nasıl?).

Sıfatlarda derecelendirme (en, daha);

Pekiştirme sıfatları (kırmızı gül –kıpkırmızı gül, en kırmızı, çok kırmızı ...)

(mavi kazak –masmavi kazak)

ZAMİRLER

Dönüşlülük zamiri

İlgi zamiri „ki”

„kendi” zamirler (kendim yaptım)

Belgisiz zamirleri (biri, herkes, hepsi, kimse, birkaç, çoğu...)

FİİLLER

Sıfat fiiller („-an,-en”, „-a,-e,-ı,-i,-u,-ü”, „-mış” ..., „-dık” ...)

Zarf fiiller („-a,-e”, „-ip”, „-arak,-erek”)

Dönüşlü fiiller (eğer „-ı, -n”eki)

İstek kipi (-a, -e)

Dilek şart kipi (-sa, -se)

Geçmiş zamanın şartı

Geniş zamanın şartı

Gelecek zamanın şartı

ZARFLAR

Soru zarflar (ne zaman, niçin, nasıl...)

Zaman zarfları (bugün, dün, yarın, şimdi, önce, sonra, sabah, akşam, gece, yazın, kışın)

Durum zarfları (yavaşça, iyi, gülerek...)

Yer-yon zarfları (aşağı, yukarı, içeri, dışarı...)

Miktar zarfları (çok, az, daha, biraz, fazla, en...)

Zarf fiilleri “-a, -e”, “-ıp, -ip, -up, -üp,” –arak, -erek, “-ınca, -ince, -unca, -ünce.”

ÜNLEMLER

Hey! Yavaş! Of! Ah! Aman! Hişt! Aferin! vb.

EDATLAR

Eğer, işte, sanki, peki, üzere, tek, yoksa-acaba, ile, için, kadar, gibi, göre, ancak...

BAĞAÇLAR

Ve, ama, fakat, ancak, çünkü, yalnız, hem, ister, olsun, lakin...

KONULAR

Üretimden Tüketime (meyve, sebze, dokumalar, beyaz eşyalar,...)

Alışveriş (markette, pazarda, mağazada)

Günlük hayatı

Çevremiz

Duygular (sevimli, eğlenceli, üzgün,...)

Teknoloji ve iletişim (telefon, internet, televizyon,...)

Elektrik ev eşyaları

İnsan ve toplum

Kişilik tipleri

Öz geçmiş formu

Hayvanat bahçesinde

Alışverişte, Manavda

Yiyecekler ve içecekler

F. DIDAKTIÇKE PREPORUKE ZA REALIZACIJU PREDMETA

Savremena nastava turskog jezika treba da proizilazi iz najnovijih dostignuća nauke o jeziku, savremenih psihološko-pedagoških teorija i saznanja o procesu učenja i kao takva treba da bude usmjerena ka učeniku. Metodika nastave turskog jezika treba da omogući skladno razvijanje učenikovih sposobnosti, podstiče kreativnost te razvija njegove kulturološke, estetske i intelektualne sposobnosti. Na ovim polazištima zasnivaju se i didaktička uputstva, prije svega neophodno je uspostaviti pozitivne emotivne odnose i atmosferu uzajamnog povjerenja i razumijevanja između nastavnika i učenika, jer taj afektivni potencijal predstavlja preduslov za nesmetani razvoj kognitivnih sposobnosti u procesu učenja. Na svakom nivou treba istaći poseban značaj motivacije kao i pažljivog izbora nastavnih sadržaja. Raznolike aktivnosti treba da imaju za cilj učenje turskog jezika bez pritiska i straha od neznanja, uz punu slobodu neverbalnog i verbalnog izražavanja. Sredstva, načini i postupci kojima nastavnik može pomoći učenicima u svjesnom učenju jezika su raznoliki.

Tokom početne etape učenja turskog jezika cilj kojem treba težiti je razvijanje spontanog i neopterećenog usvajanja komunikacijskih funkcija. U narednim fazama, postepeno, učenici svjesno stižu

komunikativne sposobnosti razvijanjem vještina slušanja (usmenog razumijevanja), govora (usmenog izražavanja), čitanja (pismenog razumijevanja) i pisanja (pismenog izražavanja). Trebalo bi uvijek voditi računa o uravnoteženosti između usmenih i pisanih aktivnosti. Pristup pisanoj formi izražavanja ima svoju pedagošku funkciju od samog početka učenja, prvo od najjednostavnijih oblika (pisanje teksta po slikovnom modelu, dopunjavanje riječi ili kraćih tekstova) do postizanja višeg nivoa pismenog izražavanja (povezivanje pisanja sa govorom).

Navodimo neke od najznačajnijih aktivnih i interaktivnih metoda nastave/učenja, kao i strategije i sredstva kojima nastavnik pomaže učenicima da uspješno dostignu predviđene ishode učenja na određenom nivou:

- dinamičnost i kreativnost;
- favoriziranje interaktivnog i grupnog rada;
- podsticanje inicijative učenika;
- obogaćivanje nastave elementima igre, ritma i dramatizacije;
- unošenje civilizacijskih i interkulturoloških elemenata;
- upotreba savremenih tehničkih sredstava;
- stalno ohrabivanje i podsticanje učenika na samostalno učenje;
- analiziranje teškoća u procesu učenja;
- podsticanje učenika na vrednovanje sopstvenih dostignuća (portfolio);
- prilagođavanje nastave posebnostima interesovanja i potreba učenika;
- podsticanje inicijative kod učenika, dinamičnosti i kreativnosti;
- upoznavanje učenika sa kriterijumom ocjenjivanja i dosljednost u tome;
- kontinuirana upućenost na ciljeve predmeta i ishode koje želimo postići.

Aktivnosti: razvijanje jezičkih vještina

Pri izboru aktivnosti treba voditi računa o diferencijaciji, raznovrsnosti i postupnosti. Izbor aktivnosti koje odgovaraju samo jednom stilu učenja, kao i aktivnosti koje zahtijevaju viši nivo jezičkih znanja i vještina, djelovaće demotivirajuće na učenike koji ne mogu da učestvuju u njima. Smjenjivanje različitih oblika nastave (frontalnog, individualnog i rada u parovima i grupama) i različitih aktivnosti pospješuje motivaciju i nastavu čini raznovrsnijom.

Uvođenje novih nastavnih sadržaja treba vršiti postepeno i u kombinaciji sa drugim nastavnim aktivnostima, koje se razlikuju od nastavnih oblika rada. Raznovrsnost primijenjenih strategija podstiče motivaciju učenika, a istovremeno omogućava razvoj individualnih sposobnosti i vještina, koje vode ka postepenom razvoju jezičkih sposobnosti.

Slušanje

Učenici se prvo navikavaju na razumijevanje i razlikovanje različitih glasova, koji su specifični za turski jezik, a potom riječi i kraćih rečenica. Zato je veoma važan izgovor nastavnika. Riječi i rečenice moraju biti jasne, izražene logičkim redosljedom, sa dosta ponavljanja. Potrebno je koristiti raznovrsni autentični audio materijal (pjesme, priče, dijaloge, kraće monologe, kraća izlaganja, radio i TV reklame, vijesti, odlomke iz radio i TV emisija, serija, odlomke iz filmova, brojalice, rime i sl).

Iako u nastavi treba koristiti što više autentičnog materijala, treba imati u vidu da su izgovor i intonacija nastavnika presudni za izgovor i intonaciju učenika.

Aktivnosti za razvijanje vještine razumijevanja govora sprovode se u tri faze: aktivnosti prije slušanja, u toku slušanja i poslije slušanja.

Aktivnosti prije slušanja:

- razgovor o temi teksta;
- predstavljanje sadržaja pomoću slika;
- predstavljanje ključnih riječi-fraza;
- provjeravanje dosadašnjeg poznavanja teme/sadržaja pomoću pitanja i popunjavanjem tabela;
- upoznavanje sa zadatkom koji će rješavati tokom slušanja.

Aktivnosti u toku slušanja:

- aktivnosti sa odgovorima bez riječi (crtanje, bojenje i zaokruživanje, praćenje teksta na slikama, dopunjavanje slika);
- aktivnosti sa odgovorima pomoću riječi (zapisivanje riječi u svesku, nabranje osoba i stvari).

Aktivnosti poslije slušanja

Poslije odslušanog sadržaja, učenici provjeravaju razumijevanje i pokušavaju kreativno da odgovore. Pri tome se upotrebljava što više različitih vježbi. Odgovor može biti:

- odgovarajućim pokretima (dizanjem ruke, učenici pokretima imitiraju događaje u tekstu);
- označavanje, raspoređivanje slika, crtanje, bojenje;
- pomoću riječi;
- pomoću raznovrsnih pitanja, tačno/netačno, pomoću odgovora na glavna pitanja;
- rješavanje izbornih zadataka;
- upisivanje riječi koje nedostaju u tekstu, upisivanje podataka;
- povezivanje teksta sa slikama, informacije i izjave govornika;
- ponavljanje ili prepričavanje sadržaja.

Govor (usmeno izražavanje)

Mada komunikativni pristup u nastavi podrazumijeva usklađenost sve četiri jezičke vještine, značajnu pažnju treba posvetiti razvijanju vještine govora. Za uspješno razvijanje ove vještine potrebni su: pažljiva priprema, izbor i prilagođenost teme, precizna uputstva, optimalan period za razmišljanje i pripremanje, nuđenje potrebnih riječi i izraza i sl. Poželjno je da u ovim aktivnostima učestvuje što veći broj učenika. Preporučuje se rad u parovima ili u manjim grupama kako bi se svi uključili. Tokom aktivnosti usmenog izražavanja učenika ne treba prekidati niti ispravljati, već mu nakon toga, uz pohvalu za aktivno učešće, na prikladan način ukazati na greške. Kasnije, aktivnosti učenika treba sve više usmjeravati na samostalno prepričavanje, izvještavanje, prepričavanje događaja, priče. U razgovoru, učenici treba da razmjenjuju mišljenje o stvarima i situacijama. Cilj razgovora mora biti osmišljen tako, da učenici stvarno traže informaciju, dođu do nekog rješenja ili realnog zaključka u kome mogu formirati lični stav.

Veoma je bitno razvijati kulturu govora, tj. da se učenik navikne da na primjeren i jasan način sasluša druge, kao i da ne prekida druge kada govore. U toku govora učenika, nastavnik greške zapisuje, a poslije

ih evidentira i popravlja zajedno sa učenikom, ili pravi odgovarajuće vježbe za njihovo eliminisanje. Često prekidanje i popravljanja djeluje zbunjujuće na učenike i ne vodi ka samostalnosti i stvaralaštvu.

Čitanje i razumijevanje pisanog teksta

Glavni cilj ove vještine je da se učenici osposobe za odgovarajuću brzinu čitanja i za razumijevanje novih tekstova, kao i da razumiju njihovu namjenu. Učenici rado čitaju ono što vole, tako da prilikom izbora tekstova treba poštovati razvoj učenika i njihova interesovanja.

Učenici se sa pisanim oblikom susrijeću prilikom didaktičkih igara, na plakatima, u nastavnim sadržajima, a dalje počinje postepeno razvijanje sposobnosti čitanja. Veoma je važno da učenici prepoznaju suštinu teksta pomoću slika, simbola i sl.

Kasnije se uključuje čitanje riječi, rečenica, fraza. U početnom periodu učenja, preporučljivo je koristiti strip koji ne sadrži teže jezičke strukture i tekstove, a misli su jasno i kratko izražene. Rad na tekstu obuhvata tri faze: aktivnosti prije čitanja, u toku čitanja i poslije čitanja.

Aktivnosti prije čitanja teksta:

- razgovor o sadržaju teksta kojim budimo interesovanje, aktiviramo iskustva učenika;
- na osnovu slikovnog stimulansa i ključnih riječi, učenici zaključuju o sadržaju teksta.

Aktivnosti u toku čitanja:

- razumijevanje sadržaja (opis osobe, pravca, uputstvo za izradu);
- prenošenje podataka u tabele;
- povezivanje teksta sa slikama i dijagramima;
- podvlačenje zanimljivih i upotrebljivih izraza;
- pisanje određenih riječi;
- sređivanje pomiješanih slika, riječi i fraza.

Aktivnosti poslije čitanja (provjera razumijevanja pročitanoog teksta):

- povezivanje teksta sa slikama i dijagramima;
- odgovori na pitanja;
- izbor pravilnih i pogrešnih tvrdnji;
- sređivanje pomiješanih djelova teksta;
- objašnjenja teksta;
- sadržaj teksta, izražavanje mišljenja o tekstu;
- pisanje teksta u drugom vremenu i licu (jezička komponenta).

Pisanje i pismeno izražavanje

Pisanje je naročito zahtjevna aktivnost, zato je kod učenika treba razvijati postepeno. Na početku učenja učenici zapisuju samo pojedine riječi, fraze i kraće rečenice.

Pisanje mora biti preciznije i organizovanije od govora. Učenik mora imati dovoljno vremena da razmisli i dovrši ili preformuliše svoje teze.

Dobro sastavljen pismeni zadatak nije samo dobra vježba za učenje jezika, već podstiče da učenici mogu svoje predstave, iskustva i osjećanja opisati na lični i stvaralački način. Stvaralački način učenja ne mogu ostvariti svi učenici, pa bi to trebalo uzeti u obzir kada se bude vršilo vrednovanje sastava.

Polazne tačke za pisanje mogu biti razgovor o temi, slušanje ili čitanje teksta. Učenici prvo oblikuju rečenice i pripreme bilješke, a kasnije ih realizuju u priče. Opisivanje slika, predmeta i životinja na nižem stepenu može biti priprema za pisanje.

Gramatika

Prateći i poštujući ritam kojim učenici usvajaju znanja, treba voditi računa o skladu između komunikativnog i jezičko-gramatičkog nivoa postignuća. Metodološki pristup neophodan u radu na lingvističkom planu, učenju i uvježbavanju gramatike i fonetike ima veliki značaj u razvijanju komunikativne funkcije ili neke jezičke vještine, ostvarivanju dobrog i pravilnog izražavanja (usmenog ili pismenog). U početnoj fazi učenja riječ je o prepoznavanju i razumijevanju osnovnih gramatičkih elemenata. Postupnost uvođenja gramatičkih struktura kroz komunikativne vježbe u što realnijoj situaciji imalo bi za cilj da učenik posmatranjem, uvježbavanjem, upotrebom, samostalno dođe do uspostavljanja i usvajanja gramatičkih zakonitosti. Treba imati na umu da nije jednostavno stvoriti u učionici komunikativnu situaciju koja bi učenicima bila istovremeno zanimljiva i korisna i koju bismo mogli nazvati "autentičnom". Da bi se moglo govoriti o komunikativnoj vrijednosti i funkciji neke aktivnosti, u okviru razvijanja bilo koje jezičke vještine, ona zahtijeva brižljive pripreme i mora zadovoljiti sljedeće kriterijume: postojanje razloga za komunikaciju (kao što je prenošenje informacija koje mogu biti nove, interesantne ili korisne za jednog od učesnika u komunikativnom procesu); motivacija (može se smatrati da je ovaj uslov najteže ostvariti u učionici gdje aktivnosti zapravo predstavljaju simulaciju autentične situacije, tako da se preporučuje unošenje što više elemenata turske kulture i civilizacije, kao i susreti sa izvornim govornikom, ukoliko je moguće – treba pribjegavati i tzv. indirektnim motivacijama kao što je motivaciono ocjenjivanje. Obavezno obezbjeđivanje dobijanja rezultata, tj. proizvoda komunikativnih aktivnosti, zahvaljujući kojim je moguće napraviti evaluaciju kvaliteta prenošenja informacije (rezultat usmene komunikacije može biti audio-snimak, čijim preslušavanjem može da se poboljša izgovor, razvija mogućnost izražavanja, stiče sigurnost i samopouzdanje i sl.). Metodika nastave turskog jezika, osim kognitivnog ima i duboko humanistički aspekt. Ona omogućava i favorizuje autonomnost učenika, podstiče na samostalnost i kreativnost u procesu učenja, ukazuje na neophodnost permanentnog razvijanja jezičkih kompetencija, značaj međusobnog razumijevanja, saradnje, uvažavanja, tolerancije, poštovanja različitosti, kulture dijaloga, interkulturalnog prožimanja i uvažavanja, kao i svestrano i široko usvajanje sposobnosti primjenjivih i u drugim disciplinama. Ona doprinosi razvijanju smisla za opservaciju, postavljanje pretpostavki, kritičkog mišljenja i tako značajno utiče na formiranje ličnosti u cjelini.

OBRAZOVNO-VASPIITNI ISHODI NAKON ČETIRI GODINE UČENJA

Učenici će moći nakon četiri godine učenja turskog jezika sa fondom od 340 časova da dostignu nivo A2. Ishodi učenja za pomenuti nivo usklađeni su sa Zajedničkim evropskim okvirom za žive jezike.

Izgovor i intonacija: Učenici će moći da izgovaraju i intoniraju riječi, fraze i rečenice dovoljno jasno i razumljivo.

Leksika: Učenici će moći da usvoje potreban fond riječi i fraza za uspostavljanje osnovne komunikacije.

Gramatika: Učenici će moći usvojiti jednostavne gramatičke strukture potrebne za komunikaciju.

Pravopis: Učenici će moći da pišu kratke tekstove o svakodnevnim temama.

Slušanje

Učenici će moći da razumiju:

- jednostavan razgovor o poznatim temama kada se govori jasno,
- jednostavne i često korišćene rečenice (kratke informacije o nekim osobama, događajima, porodici i sl.);
- kraće dijaloge sastavljene od poznatih informacija;
- razgovor u razredu;
- pitanja, uputstva, kratka saopštenja;
- suštinu i pojedinosti poznate teme ili situacije koje se odnose na tekst.

Govor

Učenici će moći da:

- koriste svakodnevni vokabular;
- vode razgovor u okvirima komunikativnih funkcija i leksike obrađene tokom četvorogodišnjeg učenja;
- učestvuju u razgovoru u razredu;
- počinju razgovor na poznatu temu i održavaju ga;
- simuliraju kraće dijaloge;
- opisuju kratko i na jednostavan način u okviru poznate teme;
- opisuju u raznim situacijama ljude, životinje, predmete;
- recituju i pjevaju pjesme.

Čitanje

Učenici će moći da razumiju:

- kratke jednostavne tekstove koji sadrže poznati vokabular (uputstva, poruke, kratke vijesti);
- natpise koji se često pojavljuju na javnim mjestima;
- važne informacije u prospektima, oglasima, natpisima;
- uputstva, kratke poruke i natpise;
- smisao teksta koji sadrži poznate informacije;
- glavnu misao i detalje teksta;
- dijaloge koji su osnova za razvijanje govornih vještina;
- tekstove iz dječijih časopisa u vezi sa njihovim poljem interesovanja;
- pjesme, kratke priče koje neznatno prelaze leksički fond.

Pisanje

Učenici će moći da pišu:

- poruke i pisma različitog sadržaja (zahvaljivanje, izvinjenje, pozivanje, traženje i davanje jednostavnih informacija);
- jednostavnu ličnu poruku, pismo, saopštenje;
- kratke funkcionalne tekstove: popunjavanje obrazaca, pisanje dnevnika, intervjuja;
- kratke vođene ili samostalne tekstove na osnovu onoga što su pročitali, vidjeli, čuli ili doživjeli;
- tekstove različite tematike i žanra u okviru jednostavnih projektnih i istraživačkih zadataka.

Tematski okvir, pojmovi i sadržaji nakon četiri godine učenja za nivo A2

TEMATSKI OKVIR	
Društvo	Lični podaci, porodica, uslovi stanovanja, prijatelji, poznanici, susjedi posjete, dogovori, pozivi, dopisivanje, klubovi, ljubav i prijateljstvo, problemi i sukobi.
Slobodno vrijeme i razonoda	Vikend, interesovanje mladih, hobi, sport, muzika, književnost, film, pozorište, bioskop i fotografisanje.
Obrazovanje	Školovanje, razred, obrazovne institucije, ispiti i izbor zanimanja.
Ishrana i zdravlje	Vrste hrane i pića, zdrava ishrana, restorani, djelovi tijela, čula, higijena, zdravlje, bolest i povrede.
Usluge	Kupovina, vrste prodavnica, moda i odijevanje, restorani.
Turizam i putovanja	Putovanja, praznici, raspust, turistička putovanja, smještaj, znamenitosti, prevozna sredstva, dokumenta.
Životna sredina	Priroda, naš odnos prema okolini, vremenski uslovi, godišnja doba, dani u sedmici, mjeseci u godini.
Tehnolog. i komun.	Naučno-tehnološka dostignuća, mediji, internet, TV, tehnika.
Okruženje	Moj grad, region, moja zemlja, zemlje u okruženju, naša kultura i kulture drugih naroda.
POJMOVI/SADRŽAJI	
Ses bilgisi	Ünlüler Ünsüzler Ünlü Uyumu Ünsüz Uyumu Büyük Ünlü Uyumu-Kalın (-a, -ı, -o, -u), İnce (-e, -i, -ö, -ü) Küçük Ünlü Uyumu-Düz (-a, -e, -ı, -i), Yuvarlak (-o, -ö, -u, -ü) Ünsüz Yumuşaması (p→b, ç→c, t→d, k→g/ğ) Sert Ünsüzler (f, s, t, k, ç, ş, h, p) -t,-ç, -k, sabah-da sabah-ta, kitap-cı kitap-çı Ünlü Düşmesi (ağız+ı – ağzı, burun+u – burnu) Ünsüz Düşmesi (küçük+cük – küçücük, ufak+cık – ufacık)

DİL BİLGİSİ	
İsminler	<p>İsimler cümlesi İsimler eki -lı, (-li, -lu, -lü), -sız, (-siz, -suz, -süz), -lık, (lik, -luk, -lük) -ca/-ce, -ça/-çe Çoğul Eki (-lar/-ler) İsimlerde olumsuzluk (değil) Hâlleri İlgi Hâli Bulunma Hâli Belirtili isim tamlaması Belirtisiz isim tamlaması Yönelme Hâli Ayrılma Hâli Uzaklaşma Hâli Vasıta Hâli Belirtme Hâli İsimler eki (-cı, -ci, -cu, -cü), (-çı, -çi, çu, -çü) Ad cümlesi</p>
Sıfatlar	<p>Soru sıfatları (Kaç? Hangi? Nasıl?). Sıfatlarda derecelendirme (en, daha) Pekiştirme sıfatları (kırmızı gül –kıpkırmızı gül, en kırmızı, çok kırmızı ...) (mavi kazak –masmavi kazak) Sıfat fiiller</p>
Zamirler	<p>Şahıs zamirleri (ben, sen, o, bis, siz, onlar) İyelik ekleri (-m, -n, -sı, -mız,-nız,-ları/leri)(-ım, -ın, -ı, -ımız, -ınız, -ları/-leri) İşaret zamirleri (bu, şu, o) Soru zamirleri (kim, ne) Dönüşlülük zamiri İlgi zamiri „ki” „kendî”zamirler (kendim yaptım) Belgisiz zamirleri (biri, herkes, hepsi, kimse, birkaç, çoğu...)</p>
Fiiller	<p>Şimdiki zaman (-yor) Olumsuzluk eki (mı, mi, mu, mü) Soru eki (mı, mi, mu, mü) Emir kipi Geniş zaman (-r, -ar, -er); Olumsuz (ma, me); Soru Yeterlik fiili (y)-a/-e,-bilmek Gorülen geçmiş zaman (-dı, -di, -du, -dü), f, s, t, k, ç, ş, h, p (-tı, -ti, -tu, -tü) Olumsuzluk eki (ma, me) Soru eki (mı, mi, mu, mü) Ad cümlesi (fiil -imek) Gelecek zaman(-(y) acak/(y)ecek) Olumsuzluk eki (ma, me) Soru eki (mı, mi, mu, mü) Ek fiilin Görülen geçmiş zaman (-miş,-miş, -muş, -müş), Sıfat fiiller („-an,-en”, „-a,-e,-ı,-i,-u,-ü”, „-mıs”..., „-dık”...) Zarf fiiller („-a,-e”, „-ip”, „-arak,-erek”, -madan, -meden”...)</p>

	Dönüşlü fiiller (eğer „-l, -n”eki) İstek kipi (-a, -e) Dilek şart kipi (-sa, -se) Şimdiki zamanın şartı Gereklilik kipi şartı Geçmiş zamanın şartı Geniş zamanın şartı Gelecek zamanın şartı
Zarflar	Soru zarfları (ne zaman, niçin, nasıl...) Zaman zarfları (bugün, dün, yarın, şimdi, önce, sonra, sabah, akşam, gece, yazın, kışın) Durum zarfları (yavaşça, iyi, gülerek...) Yer-yön zarfları (aşağı, yukarı, içeri, dışarı...) Miktar zarfları (çok, az, daha, biraz, fazla, en...)
Sayılar	Sıra sayı sıfatları Üleştirme sayı sıfatları Sayı sıfatları
Bağaçlar	Ve, ama, çünkü, ne...ne, ise, ile, demek ki...
Ünlemler	Hey! Yvaş! Of! Ah! Aman! Hişt! Aferin! vb.
Edatlar	Eğer, işte, sanki, peki, üzere, tek, yoksa-acaba, ile, için, kadar, gibi, göre, ancak...

G. PRILAGOĐAVANJE PROGRAMA DJECI SA POSEBNIM OBRAZOVNIM POTREBAMA I NADARENIM UČENICIMA

a) Prilagođavanje programa djeci sa posebnim obrazovnim potrebama

Zakon o vaspitanju i obrazovanju djece sa posebnim obrazovnim potrebama, članom 12 definiše način prilagođavanja nastave i učenja učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama koji se školuju po Programu uz obezbjeđivanje dodatnih uslova, pomagala i stručne pomoći u gimnazijskom obrazovanju.

U zavisnosti od smetnji i teškoća u razvoju, sposobnosti i potreba učenika, individualni program omogućava mijenjanje, prilagođavanje i individualizaciju metodike kojom se sadržaji realizuju.

Primjer: za učenika bez ostatka vida, škola treba da u saradnji s Resursnim centrom Podgorica obezbijedi udžbenike na Brajevom pismu, elektronske udžbenike, omogući siguran i bezbjedan prostor, bez barijera i sl.

b) Prilagođavanje programa nadarenim učenicima

Rad sa nadarenim učenicima predstavlja jedan od prioriternih zadataka savremenog obrazovanja. Učenje turskog jezika na najbolji način omogućuje učeniku da ispolji svoje izvanredne sposobnosti: intelektualne sposobnosti, dobro pamćenje, brzo usvajanje leksičkog fonda, kreativnost, motivaciju,

upornost, takmičarski duh. To podrazumijeva da nastavnik u individualnom radu sa učenicom treba da stvori povoljne uslove za rad, odredi odgovarajuću brzinu savladavanja materijala i stepen njegove složenosti.

Kako proces nastave nema za cilj samo usvajanje jezičkog sistema turskog jezika, već i upoznavanje kulture tog naroda, nastavnik može uključiti nadarenog učenika u osmišljavanje i realizaciju dodatnih projekata:

- diskusije na određene teme u kojima se stvara mogućnost izražavanja ličnog stava;
- organizacija proslave praznika na izučavanom jeziku i pozorišnih predstava (na primjer, dramatizacija turskih serija), na ovaj način se razvijaju socijalne kompetencije učenika kroz komunikaciju sa drugima, pomaže se nadarenom učeniku da ispolji samostalnost, kreativnost i sposobnost planiranja;
- državna takmičenja, olimpijade iz turskog jezika, nagradne igre, kvizovi, takmičenja u recitovanju poezije na turskom jeziku, čime se, između ostalog, podstiče takmičarski duh;
- učešće u projektima sa turskim učenicima preko interneta.

Složenost zadataka se vremenom povećava u zavisnosti od potreba, predispozicija i mogućnosti učenika. Projekti se tematski mogu vezivati za lična interesovanja učenika (konkretna oblast nauke, umjetnosti, pojave koje ga zanimaju) pa će se na taj način on predstaviti i kao ličnost. Treba stimulisati učenika odgovarajućim nagradama.

H. VREDNOVANJE OBRAZOVNO-VASPITNIH ISHODA

Vrednovanje obrazovno-vaspitnih ishoda nastavnik indirektno obavlja na svakom času s ciljem davanja povratne informacije učenicima o njegovim postignućima.

Provjeravanje znanja je sastavni dio nastave jezika i poželjno je da se obavlja na svakom času. Cilj provjeravanja znanja je da učenik dobije povratnu informaciju o svom radu i da ukaže nastavnicima o uspješnosti metoda rada. Rezultate provjeravanja i ocjenjivanja nastavnik analizira sa učenicima i na osnovu toga zajedno planiraju dalje aktivnosti. Provjeravanje znanja ne podrazumijeva uvijek i ocjenjivanje. Svako provjeravanje i ocjenjivanje znanja treba sprovoditi prema unaprijed utvrđenim i jasnim kriterijumima, uz jasna obrazloženja, insistiranjem na pozitivnim stranama učenja, motivisanosti i zalaganju učenika. Nastavnik treba da vodi evidenciju o praćenju učenika koja sadrži sve relevantne podatke (ocjene sa pismenih zadataka i testova, praćenje aktivnosti na času, redovnost i kvalitet izrade domaćih zadataka itd.) Radi uspješnijeg i objektivnijeg ocjenjivanja, nastavniku se preporučuje da vrši češće i kraće provjere znanja i napredovanja učenika putem izrade testova, kontrolnih zadataka, pismenih vježbi, upitnika, diktata itd. (10-15 minuta) nakon svake obrađene nastavne jedinice, uz prethodno jasno obrazložen cilj provjere, uvijek sugerišući učenicima jače i slabije strane.

Nastavnik treba da podstiče samoocjenjivanje učenika kao jedan od ključnih elemenata za aktivno uključivanje učenika u proces učenja, ocjenjivanja i vrednovanja znanja. To se može postići formiranjem radne fascikle (portfolio), u kojoj učenici čuvaju odabrane radove, listu kriterijuma o sopstvenom napredovanju, diplome, seminarske radove... Portfolio daje pregled i informacije o učenikovom individualnom razvoju u dužem vremenskom periodu i, ukoliko se postigne verifikacija kod nadležnih službi Savjeta Evrope, takav dokument automatski stiče međunarodnu prohodnost i valorizaciju.

Ocjenjivanje je brojčano, u skladu sa Zakonom o gimnazijama, a prema standardima koje određuju deskriptori nivoa znanja. Konačnu ocjenu ne treba izvoditi na osnovu proste aritmetičke sredine ocjena na kraju svakog klasifikacionog perioda ili na osnovu ocjena iz završnih pismenih zadataka. Svaka konačna ocjena treba istovremeno da odražava stvarni i mjerljivi napredak koji su učenici postigli tokom školovanja, utisak predmetnog nastavnika napredovanju i realnu i objektivnu procjenu samog učenika o sopstvenom znanju. Načini provjeravanja znanja moraju biti poznati učenicima i u skladu sa vježbama i vrstama aktivnosti koje se primijenjuju na redovnim časovima

a) Elementi praćenja učenika u nastavi

Čitanje i slušanje

Način provjeravanja i ocjenjivanja sposobnosti razumijevanja pisanog teksta (čitanje) i usmenog razumijevanja (slušanje) sprovodi se usmeno (odgovori na pitanja o tekstu, razgovor, kratki rezime, utvrđivanje redosljeda paragrafa ili slika itd.) ili pismeno (odgovori na pitanja o tekstu, da/ne odgovori ili kraći odgovori, popunjavanje praznina, objašnjenje ključnih riječi opisno ili putem sinonima itd.)

Govor

Vještina usmenog izražavanja (govor) se provjerava i ocjenjuje kroz više elemenata: tačnost i jasnoća izražavanja, izgovor (akcent), koherentnost i povezanost izražavanja (logički slijed), poznavanje teme, prilagođenost jezičkog izraza situaciji (govorniku), bogatstvo i pravilna upotreba leksike, gramatička pravilnost, građenje rečenice itd.

Pisanje

Provjeravanje i ocjenjivanje pismenog izražavanja (pisanje) se bazira na ispunjenju odgovarajućih zahtjeva u pogledu forme (poruka, kraće pismo, formalno pismo, esej, rezime itd.), stilskih karakteristika (prilagođenost jezičkog izraza temi, preglednost i jasnoća izražavanja, red riječi, jezički registar, koherentnost i povezanost misli i ideja itd.) i jezičkih i gramatičkih sadržaja (gramatička pravilnost u upotrebi vremena, zamjenica, mjesta pridjeva itd, bogatstvo leksike, pravopis itd.)

Pismeni zadaci

Rade se dva pismena zadatka, po jedan na kraju polugodišta.

Pismeni zadaci se rade dva školska časa (blok-časovi ili dva uzastopna časa). Pismeni zadaci predstavljaju konačnu provjeru znanja i neku vrstu sumarne provjere postignuća učenika u proteklom periodu. Sadržaj pismenih zadataka treba osmisliti tako da predstavljaju objektivnan presjek najvažnijih vještina koje su se sa učenicima uvježbavale i radile tokom godine, sa jasnim upućivanjem na standarde znanja za određeni

nivo. Ocjena na pismenom zadatku ne treba da bude i presudno mjerilo prilikom zaključivanja konačne ocjene, već jedan od ključnih faktora za njeno konačno formiranje.

b) Kriterijumi praćenja i ocjenjivanja

Predloženi kriterijumi za ocjenjivanje oslanjaju se na ishode učenja i imaju za cilj da olakšaju nastavnicima proces evaluacije onoga što će učenik biti u stanju da uradi na određenom nivou ocjene. Kriterijumi su ujedno i smjernice za izradu testova i za osmišljavanje aktivnosti kojima se provjeravaju i ocjenjuju znanja, vještine i zalaganja učenika.

Kriterijumi praćenja i ocjenjivanja OD I – IV RAZREDA

Slušanje, govor, čitanje i pisanje.

Jezičke zakonitosti obuhvataju poznavanje leksike i gramatike

Nivo usvojenosti obrazovno-vaspitnog ishoda 1 – SLUŠANJE

Osnovni nivo	Srednji nivo	Viši nivo
Učenik prepoznaje samo temu, kontekst, glavnu misao, pojedinačne detalje, u vrlo kratkim i jednostavnim tekstovima ukoliko se govori polako, razgovjetno, uz povremeno ponavljanje.	Učenik prepoznaje temu, kontekst, izdvaja glavnu misao, opšte informacije i pojedinačne detalje, utvrđuje logičke veze i stavove, u vrlo kratkim i jednostavnim tekstovima ukoliko se govori polako i razgovjetno.	Učenik prepoznaje temu, kontekst, izdvaja opšte informacije i pojedinačne detalje, izvodi zaključke o logičkim vezama u tekstu, o stavovima i relacijama među sagovornicima, u vrlo kratkim i jednostavnim tekstovima ukoliko se govori polako i razgovjetno.

Nivo usvojenosti obrazovno-vaspitnog ishoda 2 – GOVOR

Osnovni nivo	Srednji nivo	Viši nivo
Učenik se služi skromnim fondom riječi, koristi kratke i jednostavne rečenice i ponekad neadekvatno upotrebljava riječ ili frazu za misao koju želi izraziti. Pogrešno upotrijebljenu riječ ili frazu može da ispravi uz pomoć nastavnika. Može se sporazumijevati. Pri čitanju poznatog teksta pravi veće greške.	Učenik govori korektno koristeći obrađeni vokabular prema planu i programu, ponekad upotrijebi riječ ili frazu neadekvatno. Neadekvatno upotrijebljenu riječ ili frazu može samostalno da ispravi. Poznati tekst čita tečno uz manje greške koje sam ispravlja.	Učenik izražava svoje misli tečno i pravilno, primjereno situaciji, zna da upotrijebi pravu riječ i frazu na pravom mjestu, s pravilnim izgovorom i intonacijom. Usvojeni vokabular prenosi na nove situacije. Izražavanje je u skladu s usvojenim morfološkim i sintaksičkim strukturama. Poznati tekst čita bez grešaka.

Nivo usvojenosti obrazovno-vaspitnog ishoda 3–ČITANJE

Osnovni nivo	Srednji nivo	Viši nivo
Učenik prepoznaje temu, kontekst, glavnu misao, pojedinačne detalje, utvrđuje uzročno-posljedične veze, u vrlo kratkim i jednostavnim tekstovima.	Učenik prepoznaje temu, kontekst, izdvaja glavnu misao, opšte informacije i pojedinačne detalje, utvrđuje logičke veze i stavove, u vrlo kratkim i jednostavnim tekstovima.	Učenik prepoznaje temu, kontekst, izdvaja opšte informacije i pojedinačne detalje, izvodi zaključke o logičkim vezama u tekstu, o stavovima i relacijama među sagovornicima, u vrlo kratkim i jednostavnim tekstovima.

Nivo usvojenosti obrazovno-vaspitnog ishoda 4 – PISANJE

Osnovni nivo	Srednji nivo	Viši nivo
Učenik piše vrlo kratke i jednostavne rečenice i kratke poruke uz brojne greške koje često ometaju razumijevanje, služeći se pritom veoma ograničenim brojem osnovnih riječi u okviru poznate leksike. Učenik učestvuje u realizaciji projektnih zadataka.	Učenik uglavnom samostalno i sa manjim greškama i nepreciznostima piše jednostavne kratke tekstove na obrađene teme, služeći se usvojenom leksikom. Učenik realizuje projektne zadatke, samostalno ili u grupi kojom može da rukovodi.	Učenik samostalno i sa manjim nepreciznostima piše jednostavne kratke tekstove na obrađene teme, služeći se usvojenom leksikom. Učenik realizuje projektne zadatke, samostalno ili u grupi kojom rukovodi.

c) Obaveze učenika

Učenici imaju obaveze:

- da se uključe u diskusije,
- da učestvuje u vježbama i dijalozima na času,
- da rade testove i kontrolne zadatke,
- da rade dva pismena zadatka,
- da redovno rade domaće zadatke,
- da se uključe u timski rad.

d) Oblici praćenja i provjeravanja

U cilju praćenja i provjeravanja znanja učenika koriste se:

- testovi (objektivnog i kombinovanog tipa),
- pismeni rad (esej),

- posmatranje i praćenje aktivnosti učenika na času
- praktični radovi (projekti),
- portfolio.

I. USLOVI ZA REALIZACIJU PREDMETA

a) Resursi za realizaciju predmetnog programa

Za kvalitetno izvođenje nastave turskog jezika neophodno je obezbijediti dobre uslove, učionica treba da bude opremljena sa kompjuterom, projektorom, interaktivnom tablom sa odgovarajućim softverom kao i priručnom literaturom za učenike.

Potrebno je formirati elementarni bibliotečki fond (knjige, rječnici, gramatike, poster, časopisi, audio i video materijal).

b) Profil i stručna sprema nastavnika

Profil i stručna sprema nastavnika i saradnika određuje se prema Pravilniku za obrazovanje u gimnazijama. Naravno od velike koristi za učenike je da nastavnik i saradnik imaju iskustva i prakse vezano za turski jezik.

Turski jezik u gimnazijama mogu predavati nastavnici koji su završili studije turskog jezika i književnosti ili Orijentalistiku, grupa za turski jezik i književnost na Filološkim ili Filozofskim fakultetima u zemlji ili u inostranstvu.

PREPORUČENA LITERATURA

Pored udžbenika preporučenih i odobrenih od strane Nacionalnog savjeta za obrazovanje, nastavnici mogu da koriste i druge udžbenike i priručnike za ostvarivanje ciljeva predmeta i ishoda učenja predviđenih programom. Učenicima tokom izučavanja turskog jezika treba da budu na raspolaganju različiti izvori znanja uključujući digitalne, interaktivne i multimedijalne sadržaje.

LITERATURA :

Rječnici:

Slavoljub Đinđić-Mirjana Teodosijević-Darko Tanasković, *Türkçe-Sırpça Sözlük*, Ankara, 1997.
 Marija Đinđić, *Novi tursko-srpski rečnik / Yeni Türkçe-Sırpça Sözlük*, Ankara, 2014

Gramatike:

Ekrem Čaušević, *Gramatika suvremenog turskog jezika*, Zagreb, 1996.
 Slavoljub Đinđić, *Udžbenik turskog jezika*, Beograd, 1991.
 Sabina Bakšić, Alena Čatović, Esra Ertanir: *Vrijeme je za turski*, Istanbul, 2011.
 Grupa autora, *Gökuşağı Türkçe-Dilbilgisi*, 1-2, DilsetYayınları, Istanbul, 2007.

Grupa autora, *Yabancılar için Türkçe Dilbilgisi*, Gazi Üniversitesi Yayınları, Ankara, 2002.

Udžbenici:

Grupa autora, *Türkçe Öğretim Seti-Ders Kitabı*, A1, Yunus Emra Enstitüsü, Ankara, 2014.

Grupa autora, *Türkçe Öğretim Seti - Çalışma Kitabı*, A1, Yunus Emra Enstitüsü, Ankara, 2014.

Grupa autora, *Türkçe Öğretim Seti - Öğretmen Kitabı*, A1, Yunus Emra Enstitüsü, Ankara, 2014..

Grupa autora, *Türkçe Öğretim Seti - Ders Kitabı*, A2, Yunus Emra Enstitüsü, Ankara, 2014.

Grupa autora, *Türkçe Öğretim Seti - Çalışma Kitabı*, A2, Yunus Emra Enstitüsü, Ankara, 2014.

Grupa autora, *Türkçe Öğretim Seti - Öğretmen Kitabı*, A2, Yunus Emra Enstitüsü, Ankara, 2014

Predmetni program **TURSKI JEZIK** za I, II, III i IV razred opšte gimnazije uradila je Komisija u sastavu:

Nerkesa Kurpejović, predsjednica komisije

Moamer Kalač, član komisije

U izradi Predmetnog programakorišćen je prethodno važeći Predmetni program zasnovan na ciljevima.

Pored naših u izradi Predmetnog programa konsultovani su i predmetni programi iz država u regionu:

Slovenija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina i Srbija.

Nacionalni savjet za obrazovanje na sjednici održanoj 24. jula 2020. godine, utvrdio je Predmetni program **TURSKI JEZIK (treći strani jezik)** za I, II, III i IV razred opšte gimnazije.